

Liikunnan tiedolla johtamisen suunta-asiakirja 2020–2024

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2018:42

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2018:42

Liikunnan tiedolla johtamisen suunta-asiakirja 2020–2024

Opetus- ja kulttuuriministeriö

ISBN PDF: 978-952-263-611-9

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto / Erja Kankala

Kansikuva: Sampo Kiviniemi / Vastavalo.fi

Helsinki 2018, päivitetty 5/2019 (kappale 4.2)

Kuvailulehti

Julkaisija	Opetus- ja kulttuuriministeriö	2018	
Julkaisun nimi	Liikunnan tiedolla johtamisen suunta-asiakirja 2020–2024		
Julkaisusarjan nimi ja numero	Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2018:42		
Diaarinumero		Teema	liikunta
ISBN PDF	978-952-263-611-9	ISSN PDF	1799-0351
URN-osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-611-9		
Sivumäärä	27	Kieli	suomi
Asiasanat	liikunta, fyysinen aktiivisuus, urheilu, liikuntatutkimus, liikuntatiede, tiedolla johtaminen		
Tiivistelmä	<p>Opetus- ja kulttuuriministeriön strategisena tavoitteena on päätöksenteon perustaminen yhä vahvemmin tutkittuun tietoon. Ministeriö on rahoittanut veikkausvoittovaroista liikuntatieteellistä tutkimusta, siihen liittyvää tiedonvälitystoimintaa sekä muita liikunnan tiedolla johtamista edistäviä toimenpiteitä vuosittain noin kymmenellä miljoonalla eurolla. Ministeriö on linjannut rahoittamansa liikuntatieteellisen tutkimuksen painopistealueita suunta-asiakirjoilla 1970-luvun alusta lähtien. Tämä suunta-asiakirja on järjestyksessään yhdestoista.</p> <p>Tässä suunta-asiakirjassa liikuntatutkimusta tarkastellaan osana tietoon perustuvaa johtamista. Päätöksenteossa tarvitaan monipuolista, eri tavoin tuotettua tietoa niin suunnittelu-, toimeenpano- kuin arviointivaiheessa. Korkeatasoinen tieteellinen tutkimus on tärkeä päätöksentekoa palveleva tiedon tuotantotapa.</p> <p>Suunta-asiakirjassa linjataan opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamien tutkimushankkeiden teema-alueet, hakemusprosessi ja hakemusten arvioinnin perustelut. Lisäksi tarkastellaan tiedolla johtamista osana liikuntapolitiittista päätöksentekoa ja liikunnan tiedolla johtamisen resursointia.</p> <p>Tutkimuksen rahoittamisen ydintavoitteena on innovatiivisen, monialaisen ja sovellettavuusarvoltaan korkean liikuntatutkimuksen tukeminen. Hakemuksia toivotaan erityisesti monitieteisiltä ja laajoilta hankkeilta. Ministeriö rahoittaa vuosina 2020–2024 liikuntatieteellisiä tutkimushankkeita teema-alueilta, jotka ovat johdettu liikunnan toimialalle asetetuista yhteiskunnallisista vaikuttavuustavoitteista. Teema-alueet ovat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fyysisesti aktiivisen elämäntavan edistäminen 2. Liikunnan yhdenvertainen saavutettavuus 3. Liikuntaan ja urheiluun osallistumisen lisääminen 4. Huippu-urheilun tuloksellisuus ja vastuullisuus <p>Teema-alueiden painopisteitä voidaan tarkentaa liikuntatieteellisten tutkimushankkeiden hakuohjeessa. Liikunnan tiedolla johtamisen suunta-asiakirjan on valmistellut yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön liikuntayksikkö sekä valtion liikuntaneuvosto.</p>		
Kustantaja	Opetus- ja kulttuuriministeriö		
Julkaisun jakaja/myynti	Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi Julkaisumyynti: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Presentationsblad

Utgivare	Undervisnings- och kulturministeriet	2018	
Publikationens titel	Riktgivande dokument angående kunskapsbaserad ledning inom idrott för 2020–2024		
Publikationsseriens namn och nummer	Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2018:42		
Diarienummer		Tema	idrott
ISBN PDF	978-952-263-611-9	ISSN PDF	1799-0351
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-611-9		
Sidantal	27	Språk	finska
Nyckelord	idrott, motion, fysisk aktivitet, idrottsforskning, idrottsvetenskap, kunskapsbaserad ledning		
Referat	<p>Ett strategiskt mål för undervisnings- och kulturministeriet är att beslutsfattandet i allt högre grad ska basera sig på forskningsrön. Ministeriet har årligen finansierat idrottsvetenskaplig forskning, informationsförmedling i anknytning till den samt andra åtgärder för främjande av kunskapsbaserad ledning inom idrott med tippningsvinstmedel till ett belopp om ca tio miljoner euro. Ministeriet har sedan början av 1970-talet gjort upp dokument som anger riktlinjerna för de tyngdpunktsområden inom idrottsvetenskaplig forskning som ministeriet finansierar. Föreliggande dokument är det elfte i ordningen och granskar forskningen kring kunskapsbaserad ledning inom idrott. Det behövs mångsidig kunskap som man fått fram på olika sätt med tanke på beslutsfattandets olika skeden; såväl planerings-, verkställighets- som utvärderingsskedet. Högklassig forskning är ett sätt att ta fram kunskap som behövs för beslutsfattandet.</p> <p>I dokumentet anges riktlinjerna för de temaområden för forskningsprojekt som finansieras av undervisnings- och kulturministeriet samt hur ansökningsprocessen går till jämte bedömningsgrunderna för ansökningarna. Därtill granskas kunskapsbaserad ledning inom ramen för det idrottspolitiska beslutsfattandet samt resurseringen för kunskapsbaserad ledning. Ett centralt mål för forskningsfinansieringen är att stödja innovativ, mångvetenskaplig och med avseende på tillämpningsgraden högtstående idrottsvetenskaplig forskning. Särskilt välkomnas ansökningar för mångvetenskapliga och omfattande projekt.</p> <p>Ministeriet finansierar idrottsvetenskapliga forskningsprojekt för olika temaområden som har letts enligt de samhälleliga genomslagsmål som anges för ledningen av idrott för 2020-2024. Temaområdena är</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Främjande av en aktiv livsstil 2. Tillgänglighet till idrott och motion på lika villkor 3. Ökat deltagande i idrott och motion 4. Resultatrik och ansvarsfull elitidrott <p>Tyngdpunkterna för respektive temaområde kan preciseras i anvisningarna för idrottsvetenskapliga forskningsprojekt.</p> <p>Det riktgivande dokumentet för kunskapsbaserad ledning inom idrott har utarbetats i form av ett samarbete mellan undervisnings- och kulturministeriet och Statens idrottsråd.</p>		
Förläggare	Undervisnings- och kulturministeriet		
Distribution/ beställningar	Elektronisk version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Beställningar: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Description sheet

Published by	Ministry of Education and Culture	2018
Title of publication	Strategy for knowledge-based management of physical activity	
Series and publication number	Publications of the Ministry of Education and Culture, Finland 2018:42	
Register number		Subject sport
ISBN PDF	978-952-263-611-9	ISSN (PDF) 1799-0351
Website address (URN)	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-611-9	
Pages	27	Language Finnish
Keywords	exercise, physical activity, sport, sport science research, sport and health sciences, knowledge-based management	
Abstract	<p>The strategic objective of the Ministry of Education and Culture is to base its decision-making more strongly on research data. The Ministry has allocated a total of EUR 10 million in national lottery proceeds each year to sport and health sciences research, the dissemination of research data and other activities promoting the knowledge-based management of physical activity. In its strategy, the Ministry has outlined the priority areas of the sport and health sciences research it finances since the beginning of the 1970s. This strategy is the eleventh of its kind. The strategy examines sport and health sciences research as a part of knowledge-based management. Decision-making requires a wide range of data produced using a variety of different methods. These data are used in the planning, implementation and assessment phases of the decision-making process. Advanced scientific research is an important means of producing the data that serve as the basis for decision-making.</p> <p>The strategy outlines the thematic areas of research projects financed by the Ministry of Education and Culture, along with the application process and the evaluation criteria. It also examines knowledge-based management as a part of sports policy decision-making and resource allocation for knowledge-based management. The main objective of research financing is to support innovative, multidisciplinary sport science research with a high applicability value. Applications for multidisciplinary and broad-based research projects are particularly welcome. In 2020–2024, the Ministry will fund sport science research projects in thematic areas based on the societal impact goals set for the sports sector. These thematic areas are:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Promoting a physically active lifestyle 2. Ensuring equal access to physical activity 3. Increasing participation in sports and physical activity 4. Achieving results and responsibility in performance sports <p>The priority areas for the different themes may be further specified in the application guidelines for sport and health sciences projects.</p> <p>The strategy for knowledge-based management of physical activity has been prepared by the sports and physical activity unit of the Ministry of Education and Culture and the National Sports Council.</p>	
Publisher	Ministry of Education and Culture, Finland	
Distributed by/ publication sales	Online version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Publication sales: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi	

Sisältö

1	Lähtökohtana tiedolla johtaminen	9
1.1	Tiedolla johtaminen	9
1.2	Tiedon tuottamistavat ja käyttömuodot	10
1.3	Liikunnan tiedolla johtamisen kehittämistarpeet	12
2	Liikuntatutkimus Suomessa	14
2.1	Liikuntatutkimuksen toimijat	14
2.2	Liikuntatutkimuksen laajuus	15
3	Liikunnan tiedolla johtamisen resursointi	16
3.1	Liikunnan tiedolla johtamisen rahoitus opetus- ja kulttuuriministeriössä	16
3.2	Liikunnan tiedolla johtamisen muu rahoitus	20
4	Liikunnan tutkimushankkeiden rahoituksen linjaukset 2020–2024	23
4.1	Tutkimushankkeiden rahoittaminen	24
4.2	Tutkimushankkeiden haku- ja arviointiprosessi	25
	Lähteet	26

1 Lähtökohtana tiedolla johtaminen

1.1 Tiedolla johtaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriön strategisena tavoitteena on päätöksenteon perustaminen yhä vahvemmin tutkittuun tietoon. Tiedolla johtamisen perustana on systemaattisesti kerätty ja käsitelty tieto. Toiminnan kehittämisen mahdollistaa se, että päätöksenteossa on käytettävissä luotettavaa, laadukasta ja ajantasaista tietoa sekä omasta toiminnasta että toimintaympäristöstä. Julkishallinnossa tiedolla johtaminen liittyy ohjaukseen ja resurssien asianmukaiseen suuntaamiseen.

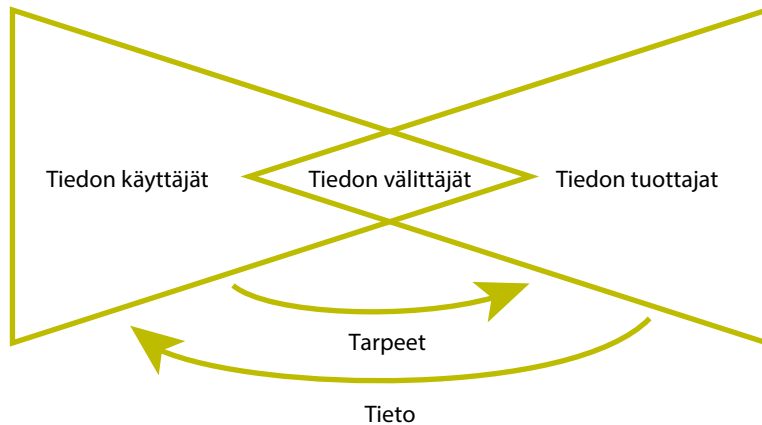
Tiedolla johtamista voidaan tarkastella eri näkökulmista. Informaation hallinnan näkökulmasta tieto on dataa ja fokuksessa on informaation tallentaminen ja varastointi. Sosiaalisen vuorovaikutuksen näkökulmasta tieto nähdään inhimillisenä ominaisuutena ja toimintana, jolloin tarkastelun kohteina ovat tietoprosessien johtaminen, kehittäminen ja hyödyntäminen. Tietopääoman näkökulmasta tieto ajatellaan organisaation resurssina ja omaisuutena. Fokuksessa on tällöin tiedon arvottaminen, mittaaminen ja arvon luominen tiedon avulla. (ks. Jääskeläinen 2007)

Kaikki kolme edellä mainittua näkökulmaa voidaan liittää liikunnan tiedolla johtamiseen:

1. Informaation hallinta – missä liikuntaan liittyvä tieto sijaitsee ja miten se on saavutettavissa?
2. Sosiaalinen vuorovaikutus – miten liikuntatietoa hyödynnetään johtamisessa ja päätöksenteossa?
3. Tietopääoma – mitä ja miten liikuntatietoa tuotetaan sekä kuka tietoa tuottaa?

Tiedolla johtamiseen tarvittavat toimijat voidaan jakaa kolmeen luokkaan: tiedon tuottajiin, tiedon välittäjiin ja tiedon hyödyntäjiin (kuvio 1.). Kunkin toimijan rooli on merkityk-

sellinen tiedolla johtamisen onnistumiseksi. Käytännössä toimijoilla on monia rooleja ja jokainen toimija toimii vähintään kahdessa tai kaikissa kolmessa roolissa¹.

Kuvio 1. Tiedolla johtamisen toimijat.

1.2 Tiedon tuottamistavat ja käyttömuodot

Päätöksenteossa hyödynnettävän tiedon sisältöihin ja laatuun kohdistuu erilaisia vaatimuksia. Poliittis-hallinnollisessa järjestelmässä tiedolla johtaminen edellyttää järjestelmällisesti ja luotettavasti tuotettua, objektiivista tietoa. Lisäksi oleellista on tiedon saatavuuden oikea-aikaisuus ja sisällöllinen tarkoituksenmukaisuus. (ks. Virtanen ym. 2015)

Päätöksenteon perustaksi tarvitaan luonteeltaan eri tyyppisiä tietolähteitä. Tiedon hyödynnettävyys on sidoksissa tiedon tulkitsejan tietotarpeisiin. Päätöksentekoprosessin aikataulu ja päätettävien asioiden luonne määrittelevät sen, mikä on riittävän laadukasta ja käyttökelpoista tietoa missäkin tilanteessa. Tiedon tarpeet voivat vaihdella mielipidetason tiedosta tilastointiin, arviointitietoon, korkeatasoiseen tieteelliseen tutkimukseen ja soveltavaan tutkimukseen. Päätöksenteossa tarvittava tieto on yleisesti ottaen käytännöllistä ja helposti sovellettavaa.

¹ Valtonen S. & Ojajarvi S. 2013. Kohti liikuntatiedon tehokkaampaa hyödyntämistä. Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja 2013:4. Yhteisjulkaisu Liikuntatieteellisen Seuran kanssa. Liikuntatieteellisen Seuran tutkimuksia ja selvityksiä nro 8.

Taulukossa 1. kuvataan liikuntapoliittisen päätöksenteon kannalta oleellisia tietotuotannon tapoja². Tiedon eri tuotantotavat eivät ole hierarkisessa suhteessa toisiinsa vaan ne kulkevat rinnakkain ja ovat tilannesidonnaisesti relevantteja.

Taulukko 1. Liikuntatiedon luonteet, tuottamistapa ja ominaisuudet (mukaillen opetus- ja kulttuuriministeriö 2013).

Tiedon luonne	Tiedon tuottamistapa ja ominaisuudet
Tieteellinen tutkimus	<ul style="list-style-type: none"> • perus-, soveltava- ja sektoritutkimus eri tieteenaloilta, kuten bio-, terveys-, käyttäytymis- ja yhteiskuntatieteet • tieteellisin metodein tiedeyhteisössä tuotettua, perusteltua ja koeteltua sekä toistettavissa olevaa tietoa • tutkijälähtöistä • toteutusaika useita vuosia • analyysit kompleksisia • käytännön johtopäätökset usein varovaisia
Väestötason seurannat	<ul style="list-style-type: none"> • strategisista, liikuntapoliittisista tavoitteista johdetut tietotarpeet ja seuraintindikaattorit • kyselytutkimukset liikunnan määrästä ja tavasta • objektiiviset mittaukset väestön liikunta-aktiivisuuden määrästä ja fyysisestä kunnosta
Päätöksentekoa palvelevat täsmätutkimukset, selvitykset ja kartoitukset	<ul style="list-style-type: none"> • nopeiden tarpeiden mukaan, politiikkatoimien ja toimintaohjelmien näkökulma korostuu • yksityiskohtainen, virkahenkilön työtä suoraan tukeva tieto • tieteellisten menetelmien käyttö vaihtelee • nopea toteutusaikataulu: kuukausista viikkoihin • kuvaileva, arvioiva, kehittävä ote • käytännön johtopäätökset konkreettisia
Toimenpiteiden arviointi	<ul style="list-style-type: none"> • tietyn hankkeen, ohjelman tai politiikkakokonaisuuden arvioinnit • valtion liikuntaneuvoston arvioinnit valtionhallinnon toimenpiteiden vaikutuksista liikunnan alueella • aluehallinnon arviointityö
Meta-analyysit, katsaukset	<ul style="list-style-type: none"> • tietyn aihealueen julkaistu tutkimustieto koottuna ja analysoituna • asiantuntija-arvio tiedon katvealueista, luotettavuudesta, vahvuuksista ym.
Tilastotieto	<ul style="list-style-type: none"> • numeeriset aikasarjat • indikaattoritietous • barometrit
Asiantuntijatieto	<ul style="list-style-type: none"> • näkemyksellinen ja kokemuksellinen tieto, ml. hiljainen tieto • hallinnon sisäisesti tuottama tieto (linjaukset, kannanotot, kuvaukset, muistiot) • toimijoiden tuottama tieto

² Opetus- ja kulttuuriministeriö 2013. Liikuntatiedon saavutettavuuden kehittäminen. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2013:4.

1.3 Liikunnan tiedolla johtamisen kehittämistarpeet

Liikuntahallinnossa on keskusteltu tiedolla johtamisesta ja sen kehittämisestä runsaan kymmenen vuoden ajan. Liikunnan tiedolla johtamisen ja liikuntatiedon hyödyntämisen keskeiset ongelmat liittyvät toimijoiden erillisyyteen sekä julkiseen keskusteluun ja vuorovaikutukseen. Haasteet ovat samanlaisia Suomeen verrattavissa maissa.³

Yhtenä keskeisenä haasteena on liikunta-alan toimijoiden erilaisuus ja roolit. Tiedontuotanto on hajanaista, mitä vahvistavat tieteenala- ja koulukuntaerot. Tieteenalojen välille (biolääketiede vs. yhteiskunta- ja käyttäytymistiede) on rakentunut jakolinja. Eri organisaatiot voivat jopa kilpailla keskenään tiedon totuudellisuudesta ja paremmuudesta sekä resursseista. Myös toimijoiden roolit voivat olla epäselvät ja jähmeät, kun tiedon tuottaminen, välittäminen ja hyödyntäminen on erotettu rakenteellisesti toisistaan.⁴

Liikuntatiedon hyödyntämiseksi päätöksenteossa ei ole vakiintuneita käytäntöjä. Tietoa hyödynnetään pääsääntöisesti tehtyjen linjausten tai päätösten legitimoimiseksi. Virkavalmistelussa haasteena on ohjausjärjestelmän tai veloitteiden puuttuminen arviointitiedon hyödyntämiselle. Tietoa ei ole käytettävissä tai sitä ei löydetä. Seuranta voidaan kokea lisätyöksi.³

Tiedon hyödyntämiseen liittyy myös poliittisia haasteita. Tieto ja sen tarve eivät kohtaa aina sisällöllisesti ja/tai ajallisesti. Poikkihallinnollisten ilmiöiden tietotarpeiden tunnistaminen ja laaja-alaisen tiedon käyttö on puutteellista sektorihallinnossa. Tieto on usein liian yksipuolista ja kapea-alaista. Lisäksi tiedosta ei olla aina kiinnostuneita tai tiedon käsittelyyn ei ole aikaa.³

Liikuntaan liittyvää tietoa on jo runsaasti ja huomio on siirtymässä vähitellen tiedon tuotannosta, tallentamisesta ja välittämisestä erityisesti tiedon soveltamiseen. Tosin edelleen on isoja tietotarpeita esimerkiksi eri ikäryhmien liikunnan määrästä, valtionavustusten kohdentamisen perusteista (esim. liikuntajärjestöt) sekä toimenpiteiden vaikuttavuuden arvioinnista (esim. liikuntaohjelmat ja -hankkeet).

Nykyisellään eri tema-alueita ja väestöryhmiä koskeva pirstaleinen tieto tulisi koota käyttökelpoisiksi ja päätöksenteossa helposti hyödynnettäviksi kokonaisuuksiksi. Erityistä

3 Valttonen S. & Ojajärvi S. 2013. Kohti liikuntatiedon tehokkaampaa hyödyntämistä. Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja 2013:4. Yhteisjulkaisu Liikuntatieteellisen Seuran kanssa. Liikuntatieteellisen Seuran tutkimuksia ja selvityksiä nro 8.

4 Opetus- ja kulttuuriministeriö 2013. Liikuntatiedon saavutettavuuden kehittäminen. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2013:4 sekä Valttonen S. & Ojajärvi S. 2013. Kohti liikuntatiedon tehokkaampaa hyödyntämistä. Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja 2013:4. Yhteisjulkaisu Liikuntatieteellisen Seuran kanssa. Liikuntatieteellisen Seuran tutkimuksia ja selvityksiä nro 8.

tilausta on arviointi- ja analyysitoiminnalle, jossa tietoa tulkitaan järjestelmällisesti päätöksenteon näkökulmasta. Lisäksi tarvitaan vakiintuneita vuorovaikutuksen verkostoja ja aktiivista osallistumista tutkijoiden, päätöksentekijöiden ja tiedon soveltajien välille sekä innovatiivisia tietohallinnon ratkaisuja helpottamaan tiedon soveltamista osana valmistelua ja päätöksentekoa.⁵

---

5 Valtonen S. & Ojajarvi S. 2013. Kohti liikuntatiedon tehokkaampaa hyödyntämistä. Valtion liikuntaneuvoston julkaisu 2013:4. Yhteisjulkaisu Liikuntatieteellisen Seuran kanssa. Liikuntatieteellisen Seuran tutkimuksia ja selvityksiä nro 8.

2 Liikuntatutkimus Suomessa

Liikuntaan liittyvää tutkimusta tehdään Suomessa useilla tahoilla ja useilla eri tieteenaloilla. Suuri osa liikuntatutkimuksesta tapahtuu Jyväskylän yliopistossa ja muutamissa tutkimuslaitoksissa. Kokonaiskuvan luominen liikuntaan liittyvän tutkimuksen volyyminä on haastavaa, koska tutkimustoiminta tilastoidaan virallisissa kanavissa (Tilastokeskus) pääasiassa tieteenalan mukaan.

2.1 Liikuntatutkimuksen toimijat

Liikuntatutkimusta tehdään Suomessa yliopistoissa, liikuntalääketieteen keskuksissa sekä muissa tutkimus- ja oppilaitoksissa. Lisäksi muutamat toimijat ovat keskittyneet liikuntatutkimuksen tiedonvälitykseen. Keskeisiä liikuntatutkimuksen toimijoita on esitetty taulukossa 2.

Taulukko 2. Liikuntatutkimuksen keskeisiä toimijoita Suomessa.

Yliopistot:	Muut tutkimustoimijat:
Helsingin yliopisto	Ammattikorkeakoulut
Itä-Suomen yliopisto	Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiö, LIKES
Jyväskylän yliopisto	Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus, KIHU
Oulun yliopisto	Kuntoutus- ja tutkimuskeskukset
Tampereen yliopisto	Nuorisotutkimusseura ry
Turun yliopisto	Terveystieteiden tutkimuskeskus, THL
Liikuntalääketieteen keskuksien keskuksia:	Työterveyslaitos
Helsingin urheilulääkäriasema HULA	UKK-instituutti
Kuopion liikuntalääketieteen tutkimuslaitos KulTu	Yksittäiset tutkijat
Oulun Liikuntalääketieteen Klinikka	Yliopistolliset keskussairaalat
Paavo Nurmi -keskus	Tiedonvälittäjät:
Tampereen Urheilulääkäriasema TaULA	Liikuntatieteellinen Seura ry, LTS

2.2 Liikuntatutkimuksen laajuus

Liikuntatutkijoiden määrästä ei ole tarkkaa tietoa, mutta tutkijoiden määrää voidaan arvioida Liikuntatieteellisen Seuran (LTS) keräämän liikunnan asiantuntija- ja tutkijarekisterin avulla. Rekisterin tietojen perusteella liikkumiseen ja liikuntaan liittyvää tutkimustyötä tekee tai on tehnyt lähivuosina Suomessa vähintään 400–500 henkilöä.

Liikuntaan liittyvän tutkimuksen volyymiä voidaan havainnollistaa aiheeseen liittyvien väitöskirjojen ja tutkimusartikkelien määrällä. Väitöskirjojen määrässä on ollut melko suurta vuosittaista vaihtelua 2010-luvulla. Tutkimusartikkelien määrä on pysynyt vuosittain melko samana (taulukko 3).

Taulukko 3. Väitöskirjojen ja tutkimusartikkelin määrä Finna.fi -tietokannassa⁶.

Vuosi	Väitöskirjojen määrä	Tutkimusartikkelien määrä
2017	77	1 210
2016	104	1 310
2015	105	1 262
2014	82	1 199
2013	76	1 207
2012	100	1 335
2011	104	1 242
2010	81	1 159

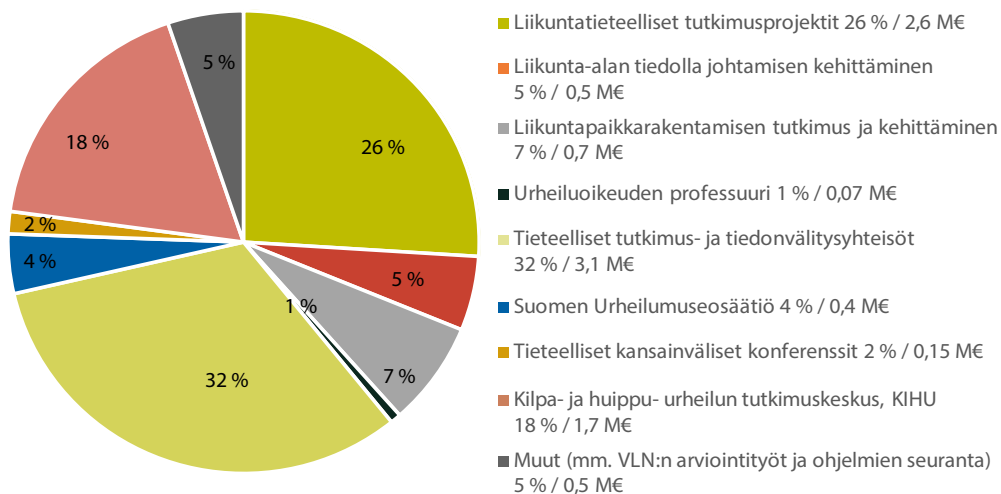
⁶ Hakusanoina käytetty ”liikunta”, ”urheilu”, ”huippu-urheilu”, ”liikkuminen”, ”kuntoilu”, ”fyysinen aktiivisuus” ja ”fyysinen toimintakyky”.

3 Liikunnan tiedolla johtamisen resursointi

3.1 Liikunnan tiedolla johtamisen rahoitus opetus- ja kulttuuriministeriössä

Liikuntalain (390/2015) mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa liikuntapolitiikan yleisestä johdosta, yhteensovittamisesta ja kehittämisestä sekä liikunnan yleisten edellytysten luomisesta valtionhallinnossa. Liikuntalain 14 §:n mukaan valtion talousarvioon otetaan vuosittain määräraha, josta voidaan myöntää avustuksia ja apurahoja mm. liikuntatieteelliseen tutkimus- ja kehitystyöhön, liikuntapaikkarakentamisen tutkimus- ja kehittämishankkeisiin, liikuntatieteellisten yhteisöjen toimintaan sekä liikunnan tietohuoltoon ja koulutukseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö rahoittaa liikunnan tiedolla johtamista vuosittain noin kymmenellä miljoonalla eurolla (kuvio 2).

Kuvio 2. Liikunnan tiedolla johtamisen rahoitus OKM:ssä vuonna 2017.

Tiedolla johtamisen kokonaisrahoituksesta noin neljäsosa (2,5 milj. euroa) kohdistui **liikuntatieteellisiin tutkimusprojekteihin** vuonna 2017. Tutkimusprojektit ovat pääasiallisesti kolmevuotisia. Osa vuosittaisesta määrärahasta kohdentuu jo käynnissä oleviin projekteihin ja osa uusiin projekteihin. Uusille projekteille vuosittain käytettävissä oleva summa vaihtelee sen mukaan, miten paljon rahoitusta on sidottu edellisinä vuosina alkaneisiin projekteihin.

Tutkimusprojektien rahoittamisen linjaukset on johdettu valtion talousarviossa määritellyistä liikuntatoimen yhteiskunnallisista vaikuttavuustavoitteista. Edellisessä liikuntatutkimuksen suunta 2014–2017 -asiakirjassa rahoitettavan tutkimuksen teema-alueiksi määriteltiin: 1) väestön liikunnan edistäminen, 2) liikunnan saavutettavuus ja polarisaatio, 3) liikuntakulttuurin muutokset ja osallisuuden edistäminen sekä 4) poikkileikkaavat tietotarpeet. Vuosina 2013–2017 hakemuksia jätettiin yhteensä 151 kappaletta, joille oli kohdennettu 266 teemamerkintää. Jätetyistä hakemuksista tehtiin 44 myöntöpäätöstä (mukana vain ensimmäisen vuoden päätökset, ei jatkopäätöksiä). Hakemuksissa ja myönnoissä oli useimmin mukana väestön liikunnan edistämisen -teema-alue (taulukko 4).

Taulukko 4. Hakemukset ja myönnot teema-alueittain 2013–2017 (hakemus ja myöntö on voinut kohdistua yhteen tai useaan teema-alueeseen).

Teema-alue	teemamerkintöjä hakemuksissa (kpl)	teemaan kohdistuneita myöntöjä (kpl)
1) Väestön liikunnan edistäminen	102	39
2) Liikunnan saavutettavuus ja polarisaatio	63	24
3) Liikunta- ja urheilukulttuurin muutokset ja osallisuuden edistäminen	48	17
4) Poikkileikkaavat tietotarpeet	53	15

Liikunta-alan tiedolla johtamisen kehittämisen momentilta on rahoitettu tiedolla johtamisen sekä tietopohjan vahvistamiseen tähtäviä hankkeita. Avustusten tavoitteena on kehittää liikunta-alan tiedolla johtamista, vahvistaa alan tietopohjaa sekä edesauttaa strategisen tason tiedollisen kokonaisuuden rakentamista. Avustuksia on jaettu mm. erilaisten indikaattorien ja tietokantojen kehittämiseen sekä seurantatutkimusten ja selvitysten tekemiseen (taulukko 5). Vuonna 2017 tiedolla johtamisen kehittämiseen myönnettiin noin 500 000 euroa.

Taulukko 5. Tiedolla johtamisen hankkeet 2015–2018.

Organisaatio	Kuvaus
Jyväskylän yliopisto	<ul style="list-style-type: none"> LIITU -tutkimusindikaattoritiedon koonti lasten ja nuorten ikäluokasta Ohjaus ja päätöksenteko liikunnan ohjelmissa ja verkostoperustaisissa toimintatavoissa
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos	<ul style="list-style-type: none"> TEAvisari -aineisto Kuntien liikuntatoimen organisoituminen
Suomen Olympiakomitea	<ul style="list-style-type: none"> Suomisport; Seurapalvelutoiminnon kehittäminen
LIKES-tutkimuskeskus	<ul style="list-style-type: none"> Valtionapua saavien liikuntajärjestöjen seurantakortit Report Card -tiedonkeruu ja julkaisu lasten ja nuorten liikunnasta; kv. materiaali Fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä MOVE!
Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus	<ul style="list-style-type: none"> Valtionapua saavien liikuntajärjestöjen seurantakortit Urheilulääketieteen resurssiselvitys Selvitys alueellisten liikuntaneuvostojen roolista, toiminnasta ja näkemyksistä "Willingness to pay"-tutkimus huippu-urheilun arvoista ja arvostuksesta Valmennuskeskusarviointi 2015 Seura palkkaa ammatillaisen -työkirjan ja arviointimallin luominen
Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus/Valtakunnallinen liikunta- ja urheiluorganisaatio ry	<ul style="list-style-type: none"> NEXUS-liikunnan ja urheilun seuranta ja arviointijärjestelmä
Kuortaneen Urheiluopisto	<ul style="list-style-type: none"> Urheiluopistojen aluetaloudelliset vaikutukset
UKK-instituutti/UKK Terveyspalvelut	<ul style="list-style-type: none"> LIITU -tutkimuksen objektiiviset aktiivisuusmittaukset Suomi 100 KunnonKartta; fyysisen suorituskyvyn väestötutkimus Aktiivisuusmittaristo LIITU-, FinTerveys 2017- ja Liikkuva koulu -hankkeissa
Urheiluopistoyhdistys	<ul style="list-style-type: none"> Urheiluopistojen verkostostrategia 2019–2022 Liikunnan koulutuskeskusten vapaan sivistystyön valtionosuuksien kirjaamisen selkeyttäminen
Turun yliopisto	<ul style="list-style-type: none"> Seurantatutkimus urheiluseuroista
Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu ry	<ul style="list-style-type: none"> Seuraverkko -valtakunnallinen seuratietojärjestelmä
Reserviläisurheiluliitto ry	<ul style="list-style-type: none"> Reserviläisten toimintakyvyn seurantajärjestelmän luominen
Olson & Puskala Oy	<ul style="list-style-type: none"> Tietokanta lajien kiinnostavuudesta
Oulun yliopisto	<ul style="list-style-type: none"> Liikunnan paikkatietojärjestelmä
Tampereen Urheilulääkäriasema	<ul style="list-style-type: none"> Liikuntavammojen ehkäisy -tutkimus
Liikuntatieteellinen Seura ry	<ul style="list-style-type: none"> Liikunnan asiantuntija- ja tutkijaverkoston jatkokehittäminen

Liikuntapaikkojen rakentamista, ylläpitoa tai käyttöä palvelemaan tutkimus- ja kehitystyöhön on myönnetty viime vuosina noin 700 000 euroa vuodessa. Kyseisillä tutkimus- ja kehittämishankkeilla on tavoitteena edistää liikuntapaikkarakentamisen laatua toiminnallisuuden, terveellisuuden, turvallisuuden, esteettömyyden ja kestäväen kehityksen näkökulmasta. Vuosina 2013–2016 valtaosa avustuksista on kohdentunut (1) rakennustekniikkaan, talouteen ja välineistöön, (2) tietojärjestelmiin, (3) ympäristöön ja kestäväen kehitykseen sekä (4) yhdyskuntasuunnitteluun liittyviin hankkeisiin. Hankkeilla on tuotettu mm. oppaita ja ohjeita liikuntapaikkojen suunnitteluun ja rakentamiseen sekä liikuntapaikkoja koskevia rakennustietokortteja.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on avustanut vuodesta 2001 alkaen **urheiluvoikeuden professuuria** Helsingin yliopistossa. Urheiluvoikeuden professuuri on valtakunnallinen tehtävä, joka kattaa tutkimus- ja opetusalan laajasti urheilun ja oikeuden yhteisen toimialan. Tehtävään sisältyy luennot oikeustieteellisistä opetusta antavissa tiedekunnissa, alan opinnäytetöiden ohjaus, urheiluvoikeuden jatkokoulutus sekä alan kehittäminen Suomessa. Vuonna 2017 ministeriön rahoitusosuus oli noin 30 000 euroa. Vuodesta 2018 lähtien urheiluvoikeuden professuuri jaetaan Helsingin ja Turun yliopistojen kesken.

Vuonna 2017 opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi yleisavustuksia **liikuntatieteellisille tutkimus- ja tiedonvälitysyhteisöille** runsaat kolme miljoonaa euroa. Avustus on tarkoitettu yhteisöille, joiden päätoimintamuotona on liikuntalääketieteellinen tai liikuntatieteellinen tutkimus tai liikuntatieteen tiedonvälitys ja jotka eivät saa toimintaansa muuta merkittävää julkista tukea. Avustuksen tavoitteena on tuottaa ja laajentaa liikunta- ja liikuntalääketieteellistä tietopohjaa, tukea liikuntalääketieteen erikoislääkärikoulutusta, sekä lisätä yhteistyötä liikuntatieteellisten tutkimus- ja tiedonvälitysyhteisöjen ja muiden sidosryhmien välillä. Vuonna 2017 liikuntatieteellisten tutkimus- ja tiedonvälitysyhteisöjen yleisavustusta sai viisi liikuntalääketieteen keskusta (yhteensä reilut 1,8 milj. €), liikunnan ja kansanterveyden edistämistätiö LIKES (600 000 €), Liikuntatieteellinen Seura (660 000 €) ja Suomen urheiluhistoriallinen seura (10 000 €).

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää avustusta **Suomen Urheilumuseolle**, joka on ollut liikunnan ja urheilun valtakunnallinen erikoismuseo. Suomen Urheilumuseolla on päävastuu urheiluun liittyvän museoaineiston tallennuksesta ja tallennuksen koordinoinnista Suomessa. Vuonna 2017 avustus oli 400 000 euroa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää avustuksia myös **liikunta-alan kansainvälisiin konferenssiin ja kokouksiin**. Tieteellisten seurain valtuuskunta TSV saa OKM:ltä valtionavustuksen, jonka se välittää liikunta-alan kansainvälisten konferenssien ja kokouksien järjestämiseen Suomessa. OKM:n avustus TSV:lle on ollut viime vuosina 150 000 euroa. Vuonna 2017 avustuksia saivat: Liikuntatieteen ja Liikuntalääketieteen päivät, Kuntotestauspäivät, 8th International Congress on Science and Skiing, Second Scientific Conference on Motor Skill Acquisition, Pajulahti Endurance Conference ja WADA TUE-symposium (lisätietoa www.tsv.fi).

Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskukselle (KIHU) myönnettiin vuonna 2017 avustusta noin 1,7 miljoonaa euroa. KIHU edistää suomalaista kilpa- ja huippu-urheilun soveltavaa tutkimusta ja kehittää sen hyödyntämistä valmennuksessa.

Edellä listattujen avustuskohdeiden lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö rahoitti **muuta tiedolla johtamista** noin 500 000 eurolla vuonna 2017. Tällä summalla tuotettiin mm. valtion

liikuntaneuvoston lakisääteiseen tehtävään liittyvää arviointia, eri ohjelmien raportointia, seurantaa ja tutkimusta sekä fyysisen toimintakyvyn Move!-seurantajärjestelmä.

Lisätietoja edellä listatuista tiedolla johtamisen avustuksista sekä aikaisempien vuosien avustusten myöntöpäätökset on luettavissa opetus- ja kulttuuriministeriön internet-sivuilta (www.minedu.fi).

3.2 Liikunnan tiedolla johtamisen muu rahoitus

Liikunnan tutkimusta ja muuta tiedontuotantoa rahoitetaan opetus- ja kulttuuriministeriön avustusten lisäksi useista muista rahoituslähteistä. Liikuntatutkimukseen Suomessa kohdistettua kokonaisresurssia on haastavaa kuvata tarkasti, sillä eri toimijatahojen raportointi ja kirjaustavat vaihtelevat. Tutkimus- ja kehitystyön määrärahoista ei ole aina mahdollista eritellä tutkimustoiminnan osuutta hankekokonaisuudessa. Näin olleen alla esitetyt summat ovat suuntaa-antavia.⁷

Muut ministeriöt:

Sosiaali- ja terveysministeriö rahoitti liikuntaan liittyvää tutkimustoimintaa 1,1 miljoonalla eurolla vuonna 2017. Lisäksi ministeriön yhteydessä toimiva Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA) myönsi vuodelle 2018 yhteensä 3,6 miljoonaa euroa hankkeisiin, joissa on mukana liikuntaan liittyvää tutkimus- ja kehitystoimintaa⁸. Lisätietoa: www.stm.fi/rahoitus-ja-avustukset.

Työ- ja elinkeinoministeriön osalta viimeisin tieto liikuntaan liittyvästä tutkimusrahoituksesta on vuodelta 2013, jolloin sitä avustettiin 30 000 eurolla.

Myös muut ministeriöt myöntävät tutkimusrahoitusta liikuntaan, mutta saatavilla ei ole tietoa liikuntatutkimukseen kohdistuneesta rahoituksesta.

Business Finland (Tekes):

Business Finland rahoittaa tutkimusorganisaatioiden projekteja, joiden tuloksia yritykset hyödyntävät ja jotka luovat edellytyksiä uudelle liiketoiminnalle sekä kansainväliselle kasvulle. Liikuntaan liittyviä tutkimusprojekteja on rahoitettu vuosina 2013–2018 yhteensä 7,3 miljoonalla eurolla. Lisätietoa: www.businessfinland.fi.

⁷ Tämän suunta-asiakirjan valmisteluvaiheessa eri toimijoilta tiedusteltiin liikuntatutkimukseen kohdennettua rahoitusta seuraaviin asiasanoihin liittyen: liikunta, urheilu, huippu-urheilu, liikkuminen, kuntoilu, fyysinen aktiivisuus ja fyysinen toimintakyky.

⁸ Kyseessä hankkeet, joissa tutkimus- ja kehitystoiminta on luokiteltu pääasialliseksi toimintamuodoksi.

EU-rahoitus:

Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) hankekaudella 2014–2020 liikuntaan liittyvää tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa on rahoitettu 5,0 miljoonalla eurolla. Euroopan sosiaalirahaston (ESR) hankekaudella 2014–2020 liikuntaan liittyvää tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa on rahoitettu 0,9 miljoonalla eurolla. Lisätietoa: www.rakennerahastot.fi.

Erasmus + -ohjelmasta rahoitettavissa urheilun kumppanuushankkeissa voi olla mukana tutkimus- ja kehitystoimintaa, minkä lisäksi komissio rahoittaa ohjelmasta urheilualan tutkimusta. Vuonna 2019 tutkimukseen ja selvityksiin on varattu yhteensä 1,3 milj. euroa. Lisätietoa: www.cimo.fi/ohjelmat/erasmusplus.

Horisontti 2020 on EU:n tutkimus- ja innovaatorahoitusohjelma, josta voidaan rahoittaa myös liikuntaan liittyvää tutkimusta. Lisätietoa: www.horisontti2020.fi.

Kela:

Kansaneläkelaitos, Kela, rahoittaa kuntoutusta, sairauksien ehkäisyä ja sairausvakuutusta koskevaa tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Rahoitusta ei voida kohdistaa ennaltaehkäisyyn liittyviin hankkeisiin. Kelan rahoittamasta liikuntaan liittyvästä tutkimuksesta on viimeisin tieto vuodelta 2013, jolloin alan tutkimusta rahoitettiin 270 000 eurolla. Lisätietoa: www.kela.fi/tutkimusta-tukemassa.

Sitra:

Sitra käynnistää ja toteuttaa hankkeita yhdessä yksityisten, julkisten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Hankkeet tähtäävät kestäväen hyvinvoinnin lisäämiseen yhteiskunnassa. Osana isompia hankkeita Sitra voi rahoittaa selvitystyötä, joka tuo esiin tietoa ja näkökulmia tulevaisuuden kannalta merkityksellisistä asioista. Lisätietoa: www.sitra.fi/aiheet/rahoitus-hankkeisiin.

Suomen Akatemia:

Suomen Akatemian omissa rahoitusmuodoissa myönnettiin tutkimusrahoitusta liikuntaan liittyvään tutkimukseen 3,0 miljoonaa euroa vuonna 2017. Rahoitettujen liikuntaan liittyvien tutkimusten yleisimmät tieteenalat olivat kansanterveystiede, kliiniset lääketieteet, liikuntatiede, biolääketieteet, solu- ja molekyylibiologia sekä bioinformatiikka. Lisätietoa: www.aka.fi/fi/rahoitus.

Säätiöt:

Liikuntatieteellistä tutkimusta rahoittavat useat eri säätiöt, joiden rahoitusmahdollisuuksia kuvataan Aurora-tietokannassa. Vuonna 2018 liikuntatiede-haulla löytyi noin 150 rahoituksen hakumahdollisuutta. Lisätietoa: www.aurora-tietokanta.fi.

Työsuojelurahasto:

Työsuojelurahasto rahoittaa tutkimus- ja kehitystoimintaa, joka parantaa työoloja ja edistää työyhteisöjen toiminnan turvallisuutta ja tuottavuutta. Lisätietoa: www.tsr.fi/rahoitus.

Kansainväliset urheilujärjestöt:

Erilaiset kansainväliset urheilujärjestöt rahoittavat urheiluun ja liikuntaan liittyvää tutkimusta. Esimerkiksi Euroopan jalkapalloliitto UEFA rahoittaa jalkapalloon liittyvää akateemista tutkimusta seuraaviin tieteenaloihin liittyen: taloustiede, historia, oikeustiede, lääketiede, valtiotiede, psykologia, sosiologia. Maailman Antidopingtoimisto WADA rahoittaa antidopingtyötä edistävää tutkimusta. Kansainvälinen olympiakomitea (The Olympic Studies Centre) rahoittaa olympialiikkeeseen liittyvää humanistista tai yhteiskuntatieteellistä tutkimusta.

4 Liikunnan tutkimushankkeiden rahoituksen linjaukset 2020–2024

Opetus- ja kulttuuriministeriö on linjannut yhdessä valtion liikuntaneuvoston kanssa rahoittamansa liikuntatieteellisen tutkimuksen painopistealueita suunta-asiakirjoilla 1970-luvun alusta lähtien (kuvio 3). Nyt käsillä oleva asiakirja on järjestyksessään yhdestoista.

Kuvio 3. Liikuntatieteen suunta-asiakirjojen painotukset (mukaillen Itkonen 2013).

Seuraavassa esitellään linjaukset opetus- ja kulttuuriministeriön tukemien tutkimushankkeiden teema-alueista ja kriteereistä sekä haku- ja arviointiprosessi vuosille 2020–2024.

4.1 Tutkimushankkeiden rahoittaminen

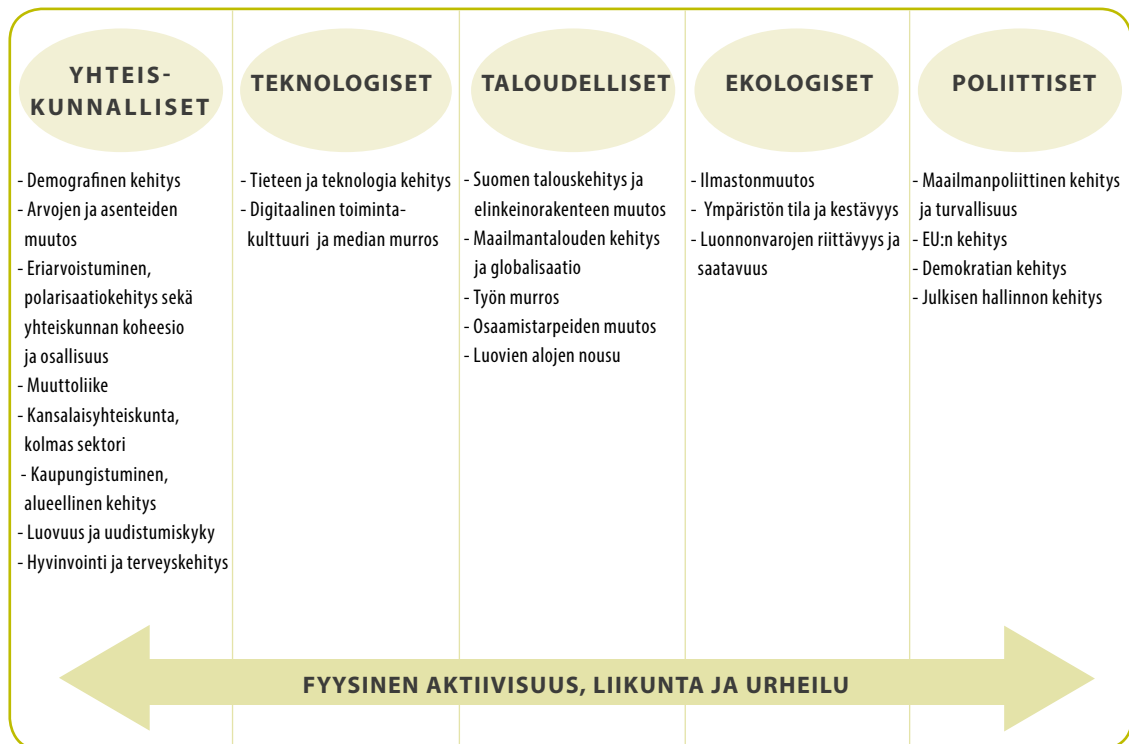
Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) rahoittaa vuosina 2020–2024 liikuntatieteellisiä tutkimushankkeita teema-alueilta, jotka ovat johdettu liikunnan toimialalle asetetuista yhteiskunnallisista vaikuttavuustavoitteista. Teema-alueet on määritelty OKM:n ja valtion liikuntaneuvoston yhteistyönä.

Tutkimushankkeiden rahoittaminen:

1. Fyysisesti aktiivisen elämäntavan edistäminen
2. Liikunnan yhdenvertainen saavutettavuus
3. Liikuntaan ja urheiluun osallistumisen lisääminen
4. Huippu-urheilun tuloksellisuus ja vastuullisuus

Teema-alueiden painopisteitä voidaan tarkentaa liikuntatieteellisten tutkimushankkeiden hakuohjeessa.

Tutkimuksen rahoittamisen ydintavoitteena on innovatiivisen ja monialaisen liikuntatutkimuksen tukeminen. Hakemuksia toivotaan erityisesti monitieteisiltä ja laajoilta hankkeilta. Rahoitettavalle tutkimukselle on eduksi tulevaisuuden muutostekijöiden huomioiminen (kuvio 4).

Kuvio 4. Keskeisiä tulevaisuuden muutostekijöitä (mukailten valtioneuvoston kanslia 2017).

Lisäksi hakemusten arvioinnissa ja rahoituspäätöksissä huomioidaan seuraavat asiat:

- Tutkimuksen korkea tieteellinen taso
- Tutkimuksen innovatiivisuus ja ainutlaatuisuus sekä korkea sovellettavuusarvo liikuntapoliittiseen päätöksentekoon
- Tutkimuksen monitieteisyys ja yhteistyö liikuntatieteiden sisällä sekä muiden tieteenalojen välillä kansallisesti ja kansainvälisesti
- Tutkimuksen rahoituspohjan laajuus
- Tutkimusryhmän kompetenssit
- Suunnitelma tutkimuksen tiedeviestinnästä ja hyödynnettävyydestä osana päätöksentekoa

4.2 Tutkimushankkeiden haku- ja arviointiprosessi

Opetus- ja kulttuuriministeriö on tehnyt vuodesta 2013 lähtien yhteistyötä Suomen Akatemian kanssa liikuntatieteellisten tutkimusavustusten hakuprosessissa. Tutkimushankkeiden hakuprosessi toteutetaan Suomen Akatemian hakujärjestelmän kautta, ja hakemusten tieteellinen taso arvioidaan ensin Suomen Akatemian järjestämässä kansainvälisissä arviointipaneelissa. Tämän jälkeen valtion liikuntaneuvoston tutkimusasioista vastaava jaosto tekee hakemusten liikuntapoliittisen relevanssin arvioinnin. Seuraavaksi valtion liikuntaneuvosto antaa opetus- ja kulttuuriministeriölle avustusesityksestä lausuntonsa, minkä pohjalta ministeriö tekee päätökset avustuksista.⁹

⁹ Päivitys asiakirjaan 14.5.2019: Poistettu kohta tutkimushankkeiden haku- ja arviointiprosessin siirtymisestä vuodesta 2020 lähtien osaksi Suomen Akatemian ohjelmarahoitusta.

LÄHTEET

- Itkonen, H. 2013. Suunta-asiakirjat liikuntatutkimuksen viitoittajina. *Liikunta ja Tiede*, 4/2013 (4), 14–19.
- Jääskeläinen, A. 2007. Tietojohtaminen opetusalueena. Teoksessa Lönnqvist, A.; Blomqvist, K.; Hannula M. Kianto A.; Kärkkäinen H.; Maula, M.; Stähle, P. Tietojohtaminen tutkimusalueena, s. 33–43. Pilot-kustannus Oy.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö 2013. Liikuntatiedon saavutettavuuden kehittäminen. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2013:4.
- Valtioneuvoston kanslia 2017. Skenaariotyöskentelyn muutostekijät: Osaaminen, osallisuus ja luovuus Suomessa 2030.
- Valtonen S. & Ojajärvi S. 2013. Kohti liikuntatiedon tehokkaampaa hyödyntämistä. Valtion liikuntaneuvoston julkaisu 2013:4. Yhteisjulkaisu Liikuntatieteellisen Seuran kanssa. Liikuntatieteellisen Seuran tutkimuksia ja selvityksiä nro 8.
- Virtanen P., Stenvall J., Rannisto P-H 2015. Julkiseen politiikkaan liittyvä oppiminen ja tietoon perustuva päätöksenteko. Teoksessa Virtanen, P., Stenvall, J. & Rannisto, P-H. Tiedolla johtaminen – Teoriaa ja käytäntöä, s. 9–26. Tampereen yliopistopaino Oy, Juvenes Print.

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Undervisnings- och kulturministeriet

Ministry of Education and Culture

Ministère de l'Éducation et de la Culture

ISBN 978-952-263-611-9 (PDF)

ISSN 1799-0351 (PDF)

